

Cobouw Interview | PAS-architect Ger Koopmans over de stikstofcrisis: 'Er moet wel geld verdiend worden'

Jan Smit Gepubliceerd: 23 sep. 2019

Gedeputeerde G.P.J. Ger Koopmans CDA Provincie Limburg

De stikstofcrisis dreigt (ook) de bouwsector lam te leggen. Terecht of onterecht? Interview met voormalig CDA-Kamerlid Ger Koopmans, tegenwoordig gedeputeerde in Limburg en destijds een van de twee architecten van het afgeschoten Plan Aanpak Stikstof (PAS). 'Je kunt de bouw niet uitsluiten.'

U hebt in 2009 samen met Diederik Samsom aan de basis gestaan van het PAS. Hoe zijn jullie tot dit plan gekomen?

“De regelgeving was destijds onwerkbaar, ongeveer net zo als nu. Toen lag er een advies van de commissie Huys (Servaas Huys is oud-PvdA-Kamerlid, red). Mede op basis van dat advies hebben Diederik en ik een amendement gemaakt op de Crisis- en Herstelwet.”

Wat vindt u van de uitspraak van de Raad van State (RvS)?

“Die verraste mij. Het Europese Hof van Justitie accepteerde het PAS als systeem. Dat was heel lang een discussie: kan de PAS überhaupt? Ja, heeft het hof gezegd, maar dan moet wel de vermindering van de stikstofneerslag op natuurgebieden en het daarmee gepaard gaande natuurherstel goed geborgd zijn. De RvS zei: het is niet goed geborgd, dus zetten wij er een kruis door. In mijn ogen had het meer voor de hand gelegen dat de RvS had gezegd: de borging is onvoldoende, maar het systeem kan, dus vragen wij de vergunningverleners om die borging sterker te organiseren.”

Was het geen tijdelijk plan? Het was een amendement op de Crisis- en Herstelwet...

“Nee, dat zou ook volledig in strijd zijn met het doel om de Natura2000-gebieden te beschermen tegen teveel stikstof. Je kunt niet zeggen: dat doen we tijdelijk, dat hoort structureel te zijn.”

Waar is het dan misgegaan?

“De grootste fout is gemaakt tussen 2012 en 2015 bij de verdere uitwerking van het amendement. Dat is overigens niet door mij gebeurd, maar door de regering. Toen is de fout gemaakt dat wij teveel zijn gaan leunen op het nemen van natuurherstelmaatregelen die voor de habitatrichtlijn voldoende zou zijn. We hebben het afgelopen jaar denk ik ongeveer 700 miljoen euro gereserveerd voor dergelijke maatregelen. De rechter zegt: ja, dat is belangrijk, maar het biedt onvoldoende garantie dat daarmee de neerslag voldoende daalt. En dát begrijp ik wel. Ik heb altijd al gezegd: we hebben wel erg gemakkelijk natuurorganisaties geld ter beschikking gesteld zodat daarmee de neerslag en de gevolgen van die neerslag verminderd worden. Want het is nog niet zo eenvoudig om aan te tonen wat dat direct betekent voor het vereiste natuurherstel.”

Stikstof legt bouw lam

Dossier stikstof

Hoe moet het dan?

“Dat vind ik voer voor de commissie Remkes. Emissievermindering is daarbij van belang. Dat je die scherp aan een vergunning koppelt, is prima. Dat is weer wat anders dan grenzen stellen die op 0 liggen. Dan maak je vergunningverlening bijna onmogelijk. Dat is natuurlijk bizar, dan zit het hele land op slot. Van links tot rechts willen we ook dat de pensioenen op orde blijven, dat de zorgpremie niet te gek wordt, leraren extra salaris krijgen. Er moet wel geld verdiend worden. Dat betekent dus ook economische ontwikkeling.”

In Duitsland ligt de grens op 70 mol neerslag per hectare per jaar. Is dat een goed plan?

“Dat weet ik niet. Daar heb ik verder geen studie naar gedaan.”

Wat vindt u van salderen, bijvoorbeeld per provincie?

“Salderen is iets wat in het verleden vaak is toegepast. Daar kunnen verstandige elementen aan zitten. Maar ook dat moet je goed borgen.”

Binnen de bouwwereld zijn er verscheidene partijen die vinden dat de sector onevenredig zwaar wordt getroffen. De bouw draagt slechts voor een paar procent bij aan de totale stikstofneerslag, luidt de redenering. Hoe staat u daarin?

“Iedereen wordt erdoor getroffen. Dat geldt voor bouwondernemers, voor bouwvakkers, voor burgers die die gebouwen willen hebben, maar ook voor boeren. Het gaat niet om de totale uitstoot, het gaat om de neerslag op het nabijgelegen Natura2000-gebied. Die moet omlaag. Je kunt niet zeggen: nationaal doen we maar een klein beetje, dus moet de bouw uitgesloten worden.

Omgekeerd: we zijn ineens op veel plaatsen 130 kilometer per uur gaan rijden. De vraag is of dat achteraf wel een slim besluit is geweest. Je moet naar de algemene emissie kijken en per situatie. Ik voel me nu niet geroepen om te zeggen: je moet de varkenssector halveren en de bouw moet gewoon lekker doorgaan. Dat heeft niets te maken met de kern van de uitspraak van de RvS. Je moet met die uitspraak beginnen om tot een oplossing te komen. Dan zijn oplossingen als: de een moet vanwege het grote belang door kunnen en boeren moeten maar halveren onzinnig. Boeren hebben ook een groot belang.”

Wat kunnen bouwers doen om uit deze impasse te komen?

“Alle bouwkransen proberen te vervangen door elektrische kranen, als dat überhaupt al mogelijk is. Maar de vraag is of dat daadwerkelijk een oplossing is voor het juridische probleem. Hoe ingewikkeld het nu ook is voor sommige bedrijven: ik denk dat het heel verstandig om eerst te kijken waar de commissie-Remkes exact mee komt en wat daarin mogelijk kan leiden tot echte oplossingen.”